

Kunnanhallitus	§ 206	05.11.2018
Kunnanhallitus	§ 227	12.11.2018
Valtuusto	§ 33	19.11.2018

Vuoden 2019 talousarvio ja vuosien 2020 - 2021 toiminta- ja taloussuunnitelma

1785/13/2018

Kunnanhallitus 05.11.2018 § 206

Valtuuston talousarvioseminaarissa 3.9.2018 vahvistettiin ensi vuoden talousarvion valmistelutyön pohjaksi 29.300.000 € toimintakatteeseen päätyvä raami (+1,2 % kuluvaan vuoteen verrattuna) ja investointien osalta 1.315.000 € nettoraami.

Valtuuston vahvistamaa raamia on muutettu talousarvion valmisteluvaiheessa siten, että toimintakuluihin on lisätty 214.567 euroa sisäisiin vuokriin sisällytettyjen poistojen vuoksi. Aiemmin poistot on kirjattu hallintokunnille. Investointiohjelmaan pitkävaikutteisiin menoihin on lisätty 160.000 euroa, rakennuksista vähennetty 100.000 euroa ja kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin on lisätty 110.000 euroa eli lisäystä nettoraamiin yhteensä 170.000 euroa.

Lähtökohtana budjetin valmistelussa oli, että tuloveroprosentti säilytetään nykyisellään ja kiinteistöveroprosentteja korotetaan. Lainaa ei ole varauduttu ottamaan. Koulu/monitoimikeskuksen rakentamishankkeen rahoituspäätös tehdään myöhemmin. Palkkojen korotuksiin on varauduttu 2,2 %:lla ja Kiky-sopimuksen mukaan lomarahoja leikkaus 30 % jatkuu vuoteen 2019 saakka. Raamissa päätettiin lisäksi, että kustannusten nousut tulee ottaa huomioon talousarvion laadinnassa ja niiden tulee sisältyä vahvistettuun raamiin.

Kuntalain 110 §:n mukaan:

"Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota."

Hallintokunnat ovat tehneet esityksensä vuoden 2019 talousarvioksi ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelmaksi. Sote- ja maakuntauudistukseen liittyviä lakeja ei ole vielä hyväksytty. Em. johdosta Kuntaliitto suosittelee nykyisten ohjeiden perusteella, että kunnat ja kuntayhtymät laativat vuoden 2021 taloussuunnitelman siten, että sen luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa uudistusta.

Hallintokuntien esitykset on käyty yksityiskohtaisesti lävitse keskushallinnossa ja esityksiin on tehty joitakin tarkennuksia. Hallintokuntien esitysten perusteella käyttötalouden osalta valtuuston vahvistama kokonaisraami ylittyy noin 55.000 eurolla. Toimintavuoden budjetti muodostuu noin 8.033 euroa ylijäämäiseksi. Toimintakatteen vaje kasvaa 2,1 %. Investointien kokonaisraami on valtuuston vahvistamaa nettoraamia 170.000 euroa suurempi. Taloussuunnitelma ei ole tasapainossa vaan se on yhteensä 157.000 euroa alijäämäinen. Arvon alentumiskirjauksia ei ole budjetoitu.

Hyvinvointikeskushanke (ka 8,0 milj. euroa) toteutetaan leasingrahoitusratkaisulla. Kohde valmistuu pihatöiden osalta kesällä 2018. Leasingvuokrien maksu käynnistyy kesällä 2018.

Kokouksessa osastopäälliköt esittelevät klo 15 alkaen omien hallintokuntiensa talousarvioehdotukset. Hallintokuntien esitysten jälkeen kuullaan kunnanjohtajan yleiskatsaus ja hallintojohtajan yleisesittely.

Yhteistyöryhmä on käsitellyt talousarvio- ja suunnitelmaesitystä kokouksessaan 2.11.2018. Yhteistyöryhmällä ei ole ollut huomautettavaa talousarviosta ja -suunnitelmaesityksestä.

Yritysvaikutusarviointi valmistellaan 12.11.2018 kunnanhallituksen kokoukseen mennessä ja se liitetään valtuustolle menevään esitykseen.

Valtuuston talousarviokokous pidetään ma 19.11.2018 klo 9.00 alkaen.

Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2021 jaetaan kokouksessa.

Päätösehdotus: Kunnanhallitus merkitsee vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelman yleisesittelyt tiedoksi.

Kunnanhallitus päättää aloittaa talousarvion yksityiskohtaisen käsittelyn ma 12.11.2018 klo 16.00 alkaen pidettävässä kokouksessa.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkittiin, että valtuuston II varapuheenjohtaja Hannu Nieminen saapui kokoukseen tämän pykälän esittelyn aikana klo 15.45.

Lisätietoja asiasta antaa:

hallintojohtaja Eija Kokko-Petäjäjärvi

puh. 040 679 1411, etunimi.sukunimi@ranua.fi

Kunnanhallitus 12.11.2018 § 227

Yhteistyöryhmä on käsitellyt vuoden 2019 talousarvioesitystä kokouksessaan 2.11.2018 ja antanut esityksestä lausuntonsa. Yhteistyöryhmällä ei ole ollut huomautettavaa vuoden 2019 talousarviosta.

Yritysvaikutusten arviointi on valmisteltu Ranuan kunnan yritysvaikutusarvioinnin käsikirjan mukaisesti seuraavista asiakirjoista: Vuoden 2019 talousarvio ja vuosien 2020 - 2021 taloussuunnitelma sekä Kuntastrategia 2019 - 2030; Rohkea Ranua - Arktinen kunta innostaa uuteen. Em. asiakirjat ovat strategiatason asiakirjoja, joista arviointi tehdään aina.

Yritysvaikutusarviointi on ennakoarviointimenetelmä kunnallisten päätösten vaikutuksista paikallisiin yrityksiin ja yritysten toimintaympäristöön.

Yhteenvedo suoritetusta yritysvaikutusten arvioinnista on seuraava:

Talousarviovuonna elinkeinopalvelut brändätään ja resursseja vahvistetaan. Elinkeinotiimin muodostaa kunnanjohtaja, hänen varahenkilö, kehittämispäällikkö, matkailu- ja viestintäpäällikkö ja yhteyspäällikkö. Elinkeinotiimi toimii tehokkaasti yritysten kasvun ja kehittymisen kumppaneina. Elinkeinopalvelut verkottaa yritysten tarpeisiin asiantuntijoita ja oppilaitoksia.

Elinkeino-ohjelma ja viestintäsuunnitelma valmistellaan yhteistyössä yrittäjien ja kehittämiskumppaneiden kanssa alkuvuodesta ja em. asiakirjat valmistuvat kesäkuuhun 2019 mennessä. Em. asiakirjat ohjaavat kuntastrategian toimeenpanoa. Hankintaohjeet päivitetään alkuvuodesta. Hankintojen kilpailuttamisessa korostetaan markkinavuoropuhelun ja markkinakartoitusten tärkeyttä sekä viestimistä yritysten suuntaan tulevista tarpeista. Uusilla ohjeilla kasvatetaan paikallisten yritysten tarjousmahdollisuuksia.

Rohkea Ranua – Arktinen kunta innostaa uuteen -kuntastrategia on huomioinut yrittäjyyden monista eri näkökulmista. Toiminta-ajatuksena on yhdessä tekeminen. Strategisina päämäärinä yritysvaikutusten osalta ovat kasvuhakuinen kunta, hyvinvoiva kuntalainen sekä elinvoimainen ja kansainvälistyvä yritystoiminta. Toimintavuonna yrityspalveluiden ja verkoston resurssit suunnataan seuraavien tavoitteiden käynnistämiseen:

- Erottua kaupan, palvelun, teollisuuden ja matkailun tarjonnassa rohkeasti omilla vahvuuksilla.
- Kasvattaa Arktinen Hillakylä Ranua luonnon raaka-aineaitasta in-

nostavaksi osaajaksi ja edistää älykkään maaseudun monialaisuutta.

- Vahvistaa yhteistyön ja vuorovaikutuksen kulttuuria elinvoiman nostajana.

Yritysten toimintaympäristöä kehitetään tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhdessä oppien. Ranuan hyvää sijaintia kasvukeskusten läheisyydessä ja hyvien kulkuyhteyksien välillä vahvistetaan markkinoimalla aluetta liiketoimintaansa laajentaville organisaatioille. Tavoitteena on, että talousarviovuonna suunnitellut investoinnit saadaan vauhtiin ja yrityksiin saadaan osaavaa työvoimaa.

Elinvoimainen älykäs maaseutu löytää uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia biotalouden kysynnän lisääntyessä. Tavoitteet tunteva kuntaorganisaatio yhdessä sitoutuneiden kumppaneiden kanssa tuovat nostetta vuorovaikutukseen ja elinvoimaisuuteen. Houkuttelevan ilmapiirin, yhdessä oppimisen ja kehittämisen avulla saadaan uusia tekijöitä ja kuntalaisia paikkakunnalle. Innostava toimintaympäristö tehdään yhdessä.

Kaavoituksella ja asuntotarpeen selvittelyillä mahdollistetaan uusien asukkaiden työntekijöiden saaminen paikkakunnalle. Tehostettavilla elinkeinopalveluilla edistetään uusien yritysten syntymistä ja olemassa olevien laajentumista sekä työpaikkojen syntymistä.

Kunnan lähipalveluissa huolehditaan turvallisista ja terveellisistä tiloista sekä nykyaikaisesta palvelutarjonnasta ja käytettävistä metodeista. Joustavat varhaiskasvatus- ja päivähoitopalvelut ovat elinvoimatyön keskiössä.

Omistajapoliittisilla linjauksilla ja hankintaosaamisen kehittämisellä vahvistetaan ja kasvatetaan alueen yritysten toimintaympäristöä. Matkailun kansainvälinen kasvu verkottaa uusia yrittäjiä mukaan. Kuituverkko mahdollistaa tietotyön, verkokaupan ja palveluiden kehittämisen sekä laajan näkyvyyden.

Maapoliittisilla linjauksilla ja päätöksillä turvataan riittävä tonttivaranto elinkeinoelämän ja asumisen tarpeisiin. Päätökset auttavat yritysten investointisuunnitelmia ja sijoittumista Ranualle. Viestinnällä vaikutetaan paikallisten ilmiöiden näkyvyyteen, vuorovaikutukseen ja toimintaympäristön positiiviseen kehittämiseen ja samalla kuntamarkkinointia tehostetaan.

Kunta jatkaa panostamista työllistämisen hoitoon ja urapolkujen luomiseen työllistämisyksikön johdolla. Yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä elinkeinotiimin, toisen asteen oppilaitosten sekä kaikkien hallintokuntien ja yritysten sekä kolmannen sektorin kanssa. Paikallisia voimavaroja hyödynnetään uusien työpaikkojen synnyttämiseksi ja olemassa olevien työpaikkojen säilyttämiseksi.

Yritysten hyvinvointiin ja jaksamiseen vaikutetaan lisäämällä tiedottamista sekä tilaisuuksia hyvinvoinnin ammattilaisten kanssa. Luontoon ja luontomatkailuun perustuvat ohjelmapalveluyritykset pilotoivat palveluita myös paikalliseen työhyvinvointiin. Hyvinvointisuunnitelman valmisteluun otetaan mukaan yritykset

kaikilta toimialoilta.

Esityslistan mukana jaetaan esitys vuoden 2018 talousarvioksi ja vuosien 2019-2020 taloussuunnitelmaksi.

Päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2020 - 2021 taloussuunnitelman.

Päätös: Asiasta käydyn keskustelun aikana tehtiin seuraavat muutokset/muutosehdotukset:

2 Käyttötalousosa

Kunnanhallitus

Elinkeinojen kehittäminen

Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

Asiasta käydyn keskustelun aikana kunnanhallituksen jäsen Markus Ranua esitti, että yhteyspäällikön viran sijasta elinkeinopalvelut hoidetaan perustettavan elinkeinoyhtiön kautta.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että Markus Ranuan esitys kannattamattomana raukeaa.

Markus Ranua esitti eriävän mielipiteensä merkittäväksi pöytäkirjaan.

Hyvinvointilautakunta

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Kunnanhallituksen jäsen Jonna-Maria Laivamaan esityksestä kunnanhallitus päätti yksimielisesti lisätä Sanalliset tavoitteet ja perustelut -kohtaan:

"Perustetaan poikkihallinnollinen työryhmä lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiohjelman valmistelua/päivittämistä varten. Työryhmään kutsutaan mukaan nuorten ja lapsiperheiden edustaja/edustajia."

7 Omistajapolitiittiset linjaukset sekä kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet

2. Tavoitteet tytäryhteisöittäin

Ranuan Seudun Matkailu Oy

Asiasta käydyn keskustelun aikana kunnanhallituksen jäsen Markus Ranua esitti, että liikevaihto- ja tulostavoitteiden pitää olla kunnianhimoisemmat talousarviovuodelle 2019 ottaen huomioon matkailun suhdannetilanteen ja tehdyt investoinnit. Ranua esitti lisäksi, että neuvotellaan yhtiön hallituksen kanssa tavoitteet uusiksi.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että Markus Ranuan esitys kannattamattomana raukeaa.

Muilta osin kunnanhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä päätösehdotuksen.

Valtuusto § 33

Esityslistan mukana jaetaan esitys vuoden 2019 talousarvioksi ja vuosien

2020-2021 taloussuunnitelmaksi.

Päätös: Valtuusto kävi yleiskeskustelun talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Talousarvion ja taloussuunnitelman yksityiskohtaisessa käsittelyssä tehtiin seuraavat muutosehdotukset ja muutokset:

2 Käyttötalousosa

Kunnanhallitus

Elinkeinojen kehittäminen

Sanalliset tavoitteet ja perustelut:

Asiasta käydyn keskustelun aikana valtuutettu Markus Ranua esitti valtuutettu Matias Ranuan kannattamana, että kunta järjestää elinkeinopalvelut perustettavan oman elinkeinoyhtiön kautta. Yhteispäällikköä ei palkata, vaan perustettavaan elinkeinoyhtiöön palkataan toimitusjohtaja. Yhtiömalli oli yrittäjäjärjestön alkuperäinen idea, sekä mm. 25 yrityksen allekirjoittama kannanotto kunnanhallitukselle vetoaa yhtiömallin puolesta. Yhtiömalli olisi tuloksellisempi ja sillä saataisiin kaivattua uudistusta ja tehostusta elinkeinopalveluihin.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kunnanhallituksen pohjaesityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiassa on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja esitti, että ne valtuutetut, jotka kannattavat kunnanhallituksen esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Markus Ranuan esitystä äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä 15 JAA ääntä (Haarahiltunen Paula, Höyhtyä Jouko, Illikainen Kaisa, Illikainen Veijo, Ilvesluoto Ulla, Jaakola Anitta, Kelahaara Rauno, Kuukasjärvi Hannu, Laivamaa Jonna-Maria, Nieminen Hannu, Ruonala Keijo, Sääskilahti Reijo, Tarujärvi Viola, Torvinen Tiina, Vanhala Tuomas) ja 2 EI ääntä (Ranua Markus, Ranua Matias).

Puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen pohjaesityksen.

Hyvinvointilautakunta

Sivistystoimi

Perusopetus

Sanalliset tavoitteet ja perustelut

Valtuutettu Tiina Torvisen esityksestä valtuusto päätti yksimielisesti, että tulosalueelta perusopetus (s. 57) poistetaan Impiön koulun lakkauttamista 31.7.2019 koskeva maininta. Samalla päätettiin, että Impiön koulun lakkauttamista selvitetään tarkemmin siten, että lopullinen päätös asiasta tehdään kevään 2019 aikana. Mikäli koulunkäyntiä Impiössä päätetään tuolloin jatkaa vielä vuodella, valtuusto osoittaa talousarvion muutoksella tarvittavat määrärahat.

7 Omistajapoliittiset linjaukset sekä kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille

asetettavat tavoitteet

2. Tavoitteet tytäryhteisöittäin

Ranuan Seudun Matkailu Oy

Asiasta käydyn keskustelun aikana valtuutettu Markus Ranua esitti valtuutettu Matias Ranuan kannattamana, että liikevaihto- ja tulostavoitteiden pitää olla kunnianhimoisemmat talousarviovuodelle 2019 ottaen huomioon matkailun suhdannetilanteen ja tehdyt investoinnit. Ranua esitti lisäksi, että neuvotellaan yhtiön hallituksen kanssa tavoitteet uusiksi.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kunnanhallituksen pohjaesityksestä poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiassa on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja esitti, että ne valtuutetut, jotka kannattavat kunnanhallituksen esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Markus Ranuan esitystä äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä 15 JAA ääntä (Haarahiltunen Paula, Höyhtyä Jouko, Illikainen Kaisa, Illikainen Veijo, Ilvesluoto Ulla, Jaakola Anitta, Kelahaara Rauno, Kuukasjärvi Hannu, Laivamaa Jonna-Maria, Nieminen Hannu, Ruonala Keijo, Sääskilahti Reijo, Tarujärvi Viola, Torvinen Tiina, Vanhala Tuomas) ja 2 EI ääntä (Ranua Markus, Ranua Matias).

Puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen pohjaesityksen.

Valtuusto hyväksyi kuntastrategian, vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelman liitteen mukaisesti.